

**Komenda Powiatowa Policji
w Makowie Mazowieckim**

SK-45/24

ZARZĄDZENIE Nr ¹/2024

20 WRZ. 2024

Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim z dnia .....

**w sprawie wprowadzenia wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń
prawa i podejmowania działań następczych
w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.**

Na podstawie § 4 zarządzenia nr 17 Komendanta Głównego Policji w sprawie metod i form wykonywania w Policji zadań w zakresie legislacji, pomocy prawnej i informacji prawnej (Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 38 ze zm.¹), a także art. 24 ust. 1 Ustawy z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r., poz. 928) postanawiam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadzam wewnętrzną procedurę zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim – zwaną dalej „procedurą zgłoszeń wewnętrznych”, stanowiącą Załącznik do niniejszego Zarządzenia.
2. Wyznaczam Naczelników Wydziałów i ich zastępców, Kierownika Posterunku Policji w Różanie, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu, Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektora Zespołu Finansów i Zaopatrzenia Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych, w tym do prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych.
3. Osobom wymienionym w ust. 2, a także innym osobom pełniącym służbę/zatrudnionym w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim zaangażowanym w procesie działań następczych – w zależności od merytorycznego przedmiotu zgłoszenia, udzielone zostaną imiennie upoważnienia adekwatne do zakresu realizowanych czynności.

¹ zmiany wymienionego zarządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. KGP z 2014r. poz. 85, z 2015r. poz. 103, z 2018r. poz. 56, z 2020r. poz. 22, z 2022r. poz. 117 i 216 oraz z 2023r. poz. 32.

4. Z niniejszym Zarządzeniem zapoznają się wszyscy policjanci i pracownicy pełniący służbę/pracę w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, co potwierdzają na karcie zapoznania.
5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4, dotyczy także osób przed dopuszczeniem ich do służby/pracy.
6. Uwzględniając fakt, iż sygnalistą jest osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, zobowiązuję Naczelników Wydziałów i ich zastępców, Kierownika Posterunku Policji w Róźnie, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu, Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektora Zespołu Finansów i Zaopatrzenia Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim do bieżącej realizacji w przyjęty przez siebie sposób, przestrzegania zapisów art. 24 ust. 6 Ustawy z dnia 14 czerwca 2024 roku *o ochronie sygnalistów* – z uwzględnieniem obowiązku przekazywania informacji o procedurze zgłoszeń wewnętrznych wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy względem osoby ubiegającej się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, lub pełnienia służby.
7. Zobowiązuję Naczelników Wydziałów i ich zastępców, Kierownika Posterunku Policji w Róźnie, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu, Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim do zapoznania z niniejszym Zarządzeniem wszystkich policjantów pełniących służbę w sposób przyjęty w kierowanej komórce w terminie do dnia 24.09.2024r., co potwierdzą na karcie zapoznania.
8. Zobowiązuję Inspektora Zespołu Finansów i Zaopatrzenia Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim do zapoznania z niniejszym Zarządzeniem wszystkich pracowników zatrudnionych w sposób przyjęty w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim w terminie do dnia 22.09.2024r., co potwierdzą na karcie zapoznania.
9. Procedurę umieszcza się na stronie podmiotowej Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.
9. Procedura zgłoszeń wewnętrznych wchodzi w życie po upływie 7 dni od terminu wskazanego w ust. 7.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z zastrzeżeniem § 1 ust. 9.

KOMENDANT POWIATOWY POLICJI
w Makowie Mazowieckim

podinsp. Andrzej Dziadak

Uzasadnienie

W dniu 14.06.2024r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił Ustawę o ochronie sygnalistów, którą następnie w dniu 19.06.2024r. podpisał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa o *ochronie sygnalistów* została opublikowana w Dzienniku Ustaw w dniu 24.06.2024r. Nowe przepisy zaczną obowiązywać z dniem 25 września 2024r. Ustawa ma na celu implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii zwanej dalej „dyrektywą 2019/1937”. Celem dyrektywy 2019/1937 jest poprawa egzekwowania prawa w określonych dziedzinach poprzez ustanowienie wspólnych minimalnych norm zapewniających odpowiedni poziom ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa UE, tzw. „sygnalistów”.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 wymienionej powyżej Ustawy jako kierownik jednostki organizacyjnej - Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim ma obowiązek ustalenia wewnętrznej procedury zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych.

Maków Maz., z dnia :20.09.2024r.

Wewnętrzna procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.

Rozdział I. Przepisy wstępne

§ 1

Wewnętrzna procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim – zwana dalej procedurą zgłoszeń wewnętrznych, określa zasady i tryb zgłaszania przez sygnalistów informacji o naruszeniu prawa (w tym informacji o uzasadnionym podejrzeniu dotyczącym zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim lub informacji dotyczącej próby ukrycia takiego naruszenia prawa).

§ 2

Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazuje się świadomego składania fałszywych zgłoszeń. Osoba dokonująca zgłoszenia wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło (tzw. zgłoszenie w złej wierze), podlega odpowiedzialności określonej w art. 57 Ustawy.

§ 3

Przyjmowanie zgłoszeń naruszeń prawa jest elementem prawidłowego i bezpiecznego zarządzania w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim i służy zwiększeniu efektywności wykrywania nieprawidłowości i podejmowania działań w celu ich eliminowania i ograniczania ryzyka na wszystkich poziomach organizacyjnych.

§ 4

Wdrożony system przyjmowania zgłoszeń umożliwia zgłaszanie nieprawidłowości za pośrednictwem specjalnych, łatwo dostępnych kanałów, w sposób zapewniający rzetelne i niezależne rozpoznanie zgłoszenia oraz w sposób zapewniający ochronę przed działaniami o charakterze odwetowym, represyjnym, dyskryminacyjnym lub innym rodzajem niesprawiedliwego traktowania w związku z dokonanym zgłoszeniem.

§ 5

Procedura ustalona została po spełnieniu wymogów określonych w art. 24 ust. 3 Ustawy.

§ 6

Zobowiązanymi do stosowania się do niniejszej procedury zgłoszeń wewnętrznych są wszyscy byli i obecni policjanci/pracownicy w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz osoby ubiegające się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, lub pełnienia służby w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.

§ 7

1. Procedury zgłoszeń wewnętrznych nie stosuje się do informacji objętych:
  - a) przepisami o ochronie informacji niejawnych oraz innych informacji, które nie podlegają ujawnieniu z mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego ze względów bezpieczeństwa publicznego;
  - b) tajemnicą zawodową zawodów medycznych oraz prawniczych;
  - c) tajemnicą narady sędziowskiej;
  - d) postępowaniem karnym – w zakresie tajemnicy postępowania przygotowawczego oraz tajemnicy rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.
2. Procedury zgłoszeń wewnętrznych nie stosuje się również do naruszeń prawa w zakresie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w rozumieniu art. 7 pkt 36 Ustawy z dnia 11 września 2019 roku *Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2023r. poz. 1605 i 1720), do których nie stosuje się tej Ustawy, umów offsetowych zawieranych na podstawie Ustawy z dnia 26 czerwca 2014 roku *o niektórych umowach zawieranych w związku z realizacją zamówień o podstawowym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa* (Dz.U. z 2022r. poz. 1218) oraz innych środków podejmowanych w celu ochrony podstawowych lub istotnych interesów bezpieczeństwa państwa na podstawie art. 346 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*.
3. Procedury zgłoszeń wewnętrznych nie stosuje się do zgłoszeń anonimowych.

§ 8

Użyte w procedurze określenia oznaczają:

- 1) Ustawa - Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 roku *o ochronie sygnalistów*;
- 2) KPP – Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim;
- 3) działanie następcze - należy przez to rozumieć działanie podjęte przez podmiot prawny lub organ publiczny w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych lub procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następczych;
- 4) działanie odwetowe – bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- 5) informacja o naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie, dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w KPP, w której sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 6) informacja zwrotna – przekazanie sygnaliście informacji na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 7) pracodawca/przełożony właściwy w sprawach osobowych – Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim reprezentowana przez Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim oraz Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim – jako przełożony właściwy w sprawach osobowych;
- 8) pracownik – członek korpusu służby cywilnej, pracownik nieobjęty mnożnikowym systemem wynagradzania, zatrudniony w KPP;
- 9) funkcjonariusz – policjant pełniący służbę w KPP;

- 18) osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 19) osoba powiązana z sygnalistą – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz.U. z 2024r. poz. 17);
- 20) organ publiczny – należy przez to rozumieć naczelne i centralne organy administracji rządowej, terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, inne organy państwowe oraz inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej, właściwe do podejmowania działań następczych w dziedzinach wskazanych w art. 3 ust. 1 Ustawy;
- 21) adres do kontaktu – to adres korespondencyjny (miejsowość, ulica nr posesji), adres poczty elektronicznej lub identyfikator nadawcy Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (e-PUAP);
- 22) kanał komunikacji – to techniczne i organizacyjne rozwiązania umożliwiające dokonywanie zgłoszenia. Kanały komunikacji określa Rozdział IV procedury zgłoszeń wewnętrznych: „Sposoby przekazywania zgłoszeń”.

Rozdział II

Komórka/osoba odpowiedzialna za procedowanie zgłoszeń

§ 9

1.

a) Do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych, upoważniony przez Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim jest I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji, każdy Naczelnik Wydziału i ich zastępcy, Kierownik Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownik Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektor Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim;

b) W Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim prowadzony jest jeden Rejestr zgłoszeń wewnętrznych, w którym do dokonywania wpisów upoważnieni są wszyscy Naczelnicy Wydziałów i ich zastępcy, Kierownik Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownik Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektor Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim;

c) Rejestr o którym mowa w § 9 punkcie 1 b pozostaje w dyspozycji Naczelnika Wydziału Prewencji KPP i powinien zostać wydany celem dokonania w nim wpisów na ustną prośbę I Zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim, Naczelnika Wydziału i jego zastępcy, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownika Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektora Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.

2. Nadzór nad czynnościami realizowanymi przez osoby, o których mowa w ust. 1 sprawuje Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim lub osoba go zastępująca, który każdorazowo po wpływie zgłoszenia do KPP wyznacza bezstronne osoby spośród Naczelników Wydziałów ich zastępców, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownika Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz

- 10) zgłoszenie – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne lub zgłoszenie zewnętrzne, przekazane zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie, tj. dokonane za pośrednictwem przeznaczonych do tego kanałów komunikacji sprecyzowanych w niniejszej procedurze zgłoszeń wewnętrznych;
- 11) zgłoszenie wewnętrzne – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie informacji o naruszeniu prawa w KPP - za pomocą dedykowanych do tego kanałów komunikacji określonych w procedurze zgłoszeń wewnętrznych;
- 12) zgłoszenie zewnętrzne - należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa;
- 13) ujawnienie publiczne - należy przez to rozumieć podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
- 14) naruszenie prawa – to działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:
  - a) korupcji,
  - b) zamówień publicznych,
  - c) usług, produktów i rynków finansowych,
  - d) przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
  - e) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,
  - f) bezpieczeństwa transportu,
  - g) ochrony środowiska,
  - h) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego,
  - i) bezpieczeństwa żywności i pasz,
  - j) zdrowia i dobrostanu zwierząt,
  - k) zdrowia publicznego,
  - l) ochrony konsumentów,
  - m) ochrony prywatności i danych osobowych,
  - n) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
  - o) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej,
  - p) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych,
  - q) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w lit a-p;
- 15) kontekst związany z pracą - należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 16) sygnalista - osoba fizyczna wymieniona w art. 4 Ustawy, tj. osoba która pracuje lub pracowała (pełniła lub pełni służbę) w KPP, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą oraz osoba, które zgłasza powyższe informacje w kontekście związanym z pracą przed nawiązaniem stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w KPP lub na rzecz KPP, lub pełnienia służby w KPP lub już po ich ustaniu;
- 17) osoba, której dotyczy zgłoszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;

Inspektora Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz pracowników odpowiedzialnych za dalsze procedowanie zgłoszenia.

3. W zależności od merytorycznego przedmiotu zgłoszenia, Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim na wniosek osoby, o których mowa w ust. 1 może upoważnić inne, bezstronne osoby z Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim (bazując na ich wiedzy i doświadczeniu zawodowym) do uczestniczenia w procesie weryfikacji zgłoszenia lub w procesie działań następczych. Nie dotyczy to jednak osób, co do których z treści zgłoszenia wynika, że mogą być w jakikolwiek sposób negatywnie zaangażowane w działanie lub zaniechanie stanowiące przedmiot zgłoszenia, a także osób pozostających w relacji podległości służbowej z osobami, których dotyczy zgłoszenie.

4. W przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy osoby o której mowa w ust. 1 tj. Naczelnika Wydziału, jego zastępcy, Kierownika Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownika Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Inspektora Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim istnieje możliwość złożenia zgłoszenia bezpośrednio Komendantowi Powiatowemu Policji w Makowie Mazowieckim – w sposób określony w § 16 ust. 4 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

5. W okolicznościach, o których mowa w ust. 4 Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim wyznacza I Zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim, upoważnionego do podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych, w tym do dokonywania wpisów do prowadzonego w KPP Rejestru zgłoszeń wewnętrznych pozostającego w dyspozycji Naczelnika Wydziału Prewencji - w zakresie dotyczącym przedmiotowego zgłoszenia.

Przepis ust. 3 w odniesieniu do I Zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim stosuje się odpowiednio.

6. Osoby, o których mowa w ust. 1-5 działają na podstawie pisemnego upoważnienia Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim i są zobowiązane do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskały w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszenia oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały te czynności.

Wzory upoważnienia w tym zakresie stanowią Załączniki Nr 3 i Nr 4 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

Rozdział III **Poufność informacji**

§ 10

Osoby upoważnione, o których mowa w Rozdziale II procedury zgłoszeń wewnętrznych, w zakresie przetwarzania danych osobowych zobowiązane są do uniemożliwienia nieupoważnionym osobom uzyskania dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewnienia ochrony poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób. Zachowanie tajemnicy (w zakresie informacji i danych osobowych, uzyskane w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, oraz podejmowania działań następczych)

obliguje osoby upoważnione także po ustaniu stosunku pracy/służby lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę/służbę.

Wzór oświadczenia o zachowaniu poufności stanowi Załącznik Nr 1 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

§ 11

Przy przyjmowaniu i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, podejmowaniu działań następczych oraz związanych z tym przetwarzaniem danych osobowych, podejmowane są środki:

- a) uniemożliwiający uzyskanie dostępu do informacji objętej zgłoszeniem nieupoważnionym osobom;
- b) zapewniające ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu.

§ 12

W trakcie procedowania zgłoszenia, osoby do tego upoważnione, posługują się jedynie numerem sprawy/zgłoszenia, co przyczyni się do zwiększenia poziomu poufności.

§ 13

W przypadku, gdy zgłoszenie wewnętrzne zostało przyjęte przez osobę nieposiadającą upoważnienia w tym zakresie, osoba ta zobowiązana jest do:

- a) zachowania w tajemnicy informacji mogących skutkować ustaleniem tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu;
- b) niezwłocznego przekazania zgłoszenia wewnętrznego bezpośrednio Komendantowi Powiatowemu Policji w Makowie Mazowieckim lub I Zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim, bez wprowadzania jakichkolwiek zmian w tym zgłoszeniu.

§ 14

Klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych sygnalisty w związku ze zgłoszeniem naruszenia prawa stanowi Załącznik Nr 6 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

§ 15

Klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych osób, których dane zostały pozyskane w związku ze zgłoszeniem naruszenia prawa stanowi Załącznik Nr 7 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

Rozdział IV

Sposoby przekazywania zgłoszeń

§ 16

1. Sposoby przekazywania zgłoszeń wewnętrznych, obejmują możliwość dokonywania zgłoszenia ustnie w postaci bezpośredniego zgłoszenia lub pisemnie w postaci papierowej.
2. Składane zgłoszenie powinno zawierać przejrzyste i pełne wyjaśnienie przedmiotu sprawy oraz powinno zawierać co najmniej następujące informacje: datę oraz miejsce zaistnienia naruszenia prawa lub datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu prawa, opis konkretnej sytuacji lub okoliczności stwarzających możliwość wystąpienia naruszenia prawa, wskazanie podmiotu, którego dotyczy zgłoszenie, wskazanie ewentualnych świadków naruszenia prawa, wskazanie wszystkich dowodów i informacji, jakimi dysponuje sygnalista, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania zgłoszenia, wskazanie preferowanego adresu do kontaktu. Przykładowy wzór druku formularza zgłoszenia stanowi Załącznik Nr 2 procedury zgłoszeń wewnętrznych.
3. Zgłoszenie pisemne w postaci papierowej może być dokonane poprzez:

- a) wysłanie go na adres: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim, ul. Łąkowa 3, 06 – 200 Maków Mazowiecki, w zamkniętej kopercie z dopiskiem: „zgłoszenie wewnętrzne – do rąk własnych osoby upoważnionej, nie otwierać w sekretariacie”,
- b) doręczenie go osobiście do KPP do dyżurnego KPP lub do pracownicy Sekretariatu KPP, w zamkniętej kopercie z dopiskiem jak w punkcie 1.

4. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w § 9 ust. 4 procedury zgłoszeń wewnętrznych, zgłoszenie takie może być dokonane poprzez:

- a) wysłanie go na adres: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim, ul. Łąkowa 3, 06 – 200 Maków Mazowiecki, w zamkniętej kopercie z dopiskiem, jak w ust. 3 pkt 1;
- b) doręczenie go osobiście do KPP dyżurnemu jednostki lub pracownicy Sekretariatu KPP, w zamkniętej kopercie z dopiskiem, jak w ust. 3 pkt 1.

5. Koperta z dopiskiem, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, nie może być otwierana przez osobę nieposiadającą pisemnego upoważnienia Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych.

6. Dostęp do wiadomości złożonej w zamkniętej kopercie z dopiskiem „zgłoszenie wewnętrzne – do rąk własnych osoby upoważnionej, nie otwierać w sekretariacie” ma tylko: Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim lub I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim.

7. Na wniosek zgłaszającego, zgłoszenie ustne dokonuje się podczas bezpośredniego spotkania w KPP, zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. W trosce o zachowanie poufności tożsamości sygnalisty, spotkanie takie organizowane jest po uprzednim wyznaczeniu jego terminu. Preferowaną formą wyznaczenia terminu spotkania jest m.in. skorzystanie z numeru telefonu: 477047420, który jest niezależny od kanałów komunikacji wykorzystywanych w ramach zwykłej działalności Wydziału Prewencji KPP w Makowie Mazowieckim. Numer ten służy tylko do wyznaczenia terminu spotkania i jest aktywny od poniedziałku do piątku w godz. 10:00 – 14:00 (poza dniami ustawowo wolnymi od świadczenia pracy). Podczas spotkania, za zgodą sygnalisty, zgłoszenie dokumentowane jest w formie protokołu spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg, przygotowanego przez osobę upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń. Sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu spotkania przez jego podpisanie.

§ 17

W zakresie zgłoszeń, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie ma zastosowania Decyzja nr 125/2022 Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 29 kwietnia 2022 roku (ze zm².) wprowadzająca do użytku służbowego *Instrukcję w sprawie obiegu dokumentacji jawnej w KWP z siedzibą w Radomiu oraz jednostkach podległych*.

§ 18

Zgłoszenia anonimowe nie podlegają rozpoznaniu w trybie przepisów ustawy oraz niniejszej procedury zgłoszeń wewnętrznych.

§ 19

W celu skutecznego podjęcia działań następczych oraz przekazania informacji zwrotnej sygnalista podaje adres do kontaktu. Jeżeli w zgłoszeniu nie podano adresu do kontaktu ani nie jest możliwe ustalenie tego adresu na podstawie posiadanych danych, nie będzie realizowany obowiązek potwierdzania sygnaliście przyjęcia zgłoszenia oraz udzielania informacji zwrotnej w kolejnych etapach procedowania zgłoszenia.

---

² zmieniona Decyzją nr 50/2023 z dnia 10 lutego 2023 roku oraz Decyzją nr 9/2024 z dnia 15 stycznia 2024 roku Komendanta Wojewódzkiego Policji z siedzibą w Radomiu

Rozdział V

Rejestr zgłoszeń wewnętrznych

§ 20

1. Każde zgłoszenie, dokonane za pośrednictwem przeznaczonych do tego kanałów komunikacji, podlega zarejestrowaniu w Rejestrze zgłoszeń wewnętrznych na oddzielnej karcie
2. Za prowadzenie Rejestru zgłoszeń wewnętrznych, z zastrzeżeniem ust. 3, odpowiada w KPP Naczelnik Wydziału Prewencji, z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w § 9 ust. 1b i ust. 1c. Rejestr ten przechowywany jest w pomieszczeniu służbowym użytkowanym przez Naczelnika Wydziału Prewencji KPP w użytkowanej przez niego, zabezpieczonej przed dostępem osób postronnych szafie zamykanej na klucz.
3. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 9 ust. 5 procedury zgłoszeń wewnętrznych, wpisu do Rejestru zgłoszeń wewnętrznych dokonuje osoba upoważniona przez Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim do realizacji czynności określonych w § 9 ust. 5 – po zakończeniu działań następczych, z zachowaniem zasad poufności tożsamości sygnalisty.
4. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych zawiera co najmniej: numer zgłoszenia, przedmiot naruszenia prawa, dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie – niezbędne do identyfikacji tych osób, adres do kontaktu sygnalisty, datę dokonania zgłoszenia, informację o podjętych działaniach następczych, datę zakończenia sprawy. Wzór Rejestru stanowi Załącznik Nr 5 procedury zgłoszeń wewnętrznych.
5. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych prowadzony jest z zachowaniem zasad poufności, a dane osobowe oraz pozostałe informacje w rejestrze zgłoszeń są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

Rozdział VI

Wstępna weryfikacja zgłoszenia

§ 21

1. Naczelnik Wydziału jego zastępca, Kierownik Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownik Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektor Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, z zastrzeżeniem ust. 2, również na podstawie wskazania przez I Zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim, w terminie 7 dni od dnia wpływu do KPP zgłoszenia potwierdza sygnaliście przyjęcie zgłoszenia wewnętrznego - chyba, że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie.
2. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 9 ust. 4 procedury zgłoszeń wewnętrznych, Naczelnik Wydziału, jego zastępca, Kierownik Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownik Posterunku Policji w Różanie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektor Zespołu d. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, w terminie 7 dni od dnia wpływu do KWP zgłoszenia potwierdza sygnaliście przyjęcie zgłoszenia wewnętrznego - chyba, że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie.

§ 22

1. Wstępna weryfikacja zgłoszenia, która wpłynęła do KPP za pośrednictwem kanałów komunikacji wskazanych w Rozdziale IV procedury zgłoszeń wewnętrznych, polega na ustaleniu, czy informacja ta stanowi „informację o naruszeniu prawa” (w rozumieniu wskazanym w § 8 pkt 6 w zw. z pkt 15 procedury zgłoszeń wewnętrznych) i czy została ona dokonana przez osobę wymienioną w § 8 pkt 17 procedury zgłoszeń wewnętrznych. Celem wstępnej weryfikacji, jest także ustalenie, czy nie zachodzą okoliczności wykluczające dalsze procedowanie zgłoszenia, o których mowa w § 7 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

2. W przypadku stwierdzenia w toku wstępnej weryfikacji, negatywnych przesłanek, o których mowa w ust. 1, brak jest podstaw do prowadzenia działań następczych.

3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2, informuje się zgłaszającego, podając ustalenia ze wstępnej weryfikacji jego zgłoszenia, tj. wskazując, że brak jest podstaw do dalszego procedowania zgłoszenia w trybie ustawy oraz procedury zgłoszeń wewnętrznych, a co za tym idzie do podjęcia działań następczych. Można przy tym poinformować, iż informacja objęta zgłoszeniem podlega rozpatrzeniu w trybie przewidzianym w przepisach odrębnych np. zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skargi, wniosku, petycji lub jako przedmiot powództwa cywilnego, lub może zostać przedstawiona właściwym organom do rozpatrzenia w innym trybie. Przekazując wskazane informacje, poucza się także osobę zgłaszającą, iż udzielona mu informacja nie wpływa w szczególności na dopuszczalność wniesionego później środka prawnego, na bieg terminów ani na treść rozstrzygnięcia lub sposób zakończenia postępowania.

4. W przypadku stwierdzenia w toku wstępnej weryfikacji, pozytywnych przesłanek, o których mowa w ust. 1, podejmuje się działania następcze.

§ 23

Przy czynnościach, o których mowa w § 21 i § 22 ust. 3 realizuje się jednocześnie obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) – obejmujący treści ujęte w klauzuli, o której mowa w § 14 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

Rozdział VII Działania następcze

§ 24

1. Zasadniczym celem działań następczych jest weryfikacja prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu wewnętrznym - polegająca na uprawdopodobnieniu zgłoszenia oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom, o których mowa w zgłoszeniu wewnętrznym – poprzez podjęcie działań zaradczych przed wystąpieniem skutków naruszenia prawa lub ich maksymalne zminimalizowanie po ich wystąpieniu.

2. Działania następcze realizowane są w szczególności w formie wewnętrznego postępowania sprawdzająco – kontrolnego zmierzającego do realizacji celów działania następczego.

3. W ramach działań następczych istnieje m.in. możliwość:

- 1) zwracania się o zajęcie stanowiska do osoby, której dotyczy zgłoszenie – z zachowaniem zasad poufności tożsamości sygnalisty;

- 2) odbierania wyjaśnień od osób dysponujących wiedzą w przedmiocie badanego naruszenia, w celu zgromadzenia dodatkowych informacji;
- 3) pozyskiwania kopii dokumentów dot. badanego naruszenia – z poszanowaniem przepisów prawa regulujących kwestię dostępu do danej dokumentacji procedowanej w określonym trybie postępowania;
- 4) występowania do sygnalisty/osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia, z wykorzystaniem adresu do kontaktu, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, jakie mogą być w jego posiadaniu – zwłaszcza, jeśli treści zawarte w danym zgłoszeniu nie pozwalają w pełni na realizację celów działań następczych. Jeżeli sygnalista sprzeciwia się przesłaniu żądanych wyjaśnień lub dodatkowych informacji lub ich przesłanie może zagrozić ochronie poufności tożsamości sygnalisty, odstępuje się od żądania wyjaśnień lub dodatkowych informacji.

4. Przy czynnościach względem osób dysponujących wiedzą w przedmiocie badanego naruszenia, których dane zostały pozyskane w związku ze zgłoszeniem naruszenia, realizuje się jednocześnie obowiązek informacyjny wynikający z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) – obejmujący treści ujęte w klauzuli, o której mowa w § 15 procedury zgłoszeń wewnętrznych.

5. W toku realizacji działań następczych, wszystkie osoby je realizujące, mają obowiązek podejmowania czynności, z zachowaniem należytej staranności, a także obowiązek zapewnienia ochrony poufności tożsamości sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia, osoby powiązanej z sygnalistą, a także osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby wskazanej w zgłoszeniu.

6. Naczelnik Wydziału ich zastępcy, Kierownik Posterunku Policji w Krasnosielcu Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, Kierownik Posterunku Policji w Róźnie Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz Inspektor Zespołu ds. Finansów i Zaopatrzenia w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, lub osoba, o której mowa w § 9 ust. 5 procedury zgłoszeń wewnętrznych, przekazuje sygnaliście informację zwrotną na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań w maksymalnym terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego, lub w przypadku nieprzekazania potwierdzenia, o którym mowa w § 21 procedury zgłoszeń wewnętrznych - 3 miesiące od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia wewnętrznego, chyba, że zgłaszający nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną. Okoliczność przekazania informacji zwrotnej w wymienionym terminie, nie jest równoznaczna z ostatecznym zakończeniem działań następczych.

7. Zakończenie działań następczych dokumentuje się sprawozdaniem przedkładanym do zatwierdzenia Komendantowi Powiatowemu Policji w Makowie Mazowieckim, zawierającym informacje o:

- 1) przebiegu realizowanych czynności;
- 2) realizacji celów działania następczego;
- 3) rekomendacjach: w zakresie wskazania środków naprawczych (autokorekty) możliwych do wdrożenia w KPP lub dyscyplinujących w stosunku do osoby, która dokonała naruszenia prawa, jak również lub w zakresie dalszego nadania biegu sprawie m.in. poprzez wskazanie, że wskutek działań następczych stwierdzono, iż informacja objęta zgłoszeniem winna być procedowana w trybie postępowania prawnego toczącego się na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności postępowanie karne, cywilne, administracyjne, dyscyplinarne lub o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo postępowanie toczące się na podstawie regulacji wewnętrznych wydanych w celu wykonania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności antymobbingowych;
- 4) wskazaniu czy w toku działań następczych ujawniono okoliczności podlegające odpowiedzialności karnej uregulowanej w Rozdziale 6 Ustawy. Przede wszystkim dyspozycje art. 54 –

„uniemożliwienie lub utrudnianie dokonania zgłoszenia”, art. 55 – „podejmowanie działań odwetowych”, art. 56 – „ujawnienie tożsamości sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia lub osoby powiązanej z sygnalistą”, art. 57 – „dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego pomimo wiedzy o braku naruszenia prawa”.

Rozdział VIII **Zakaz działań odwetowych**

§ 25

1. Wprowadza się bezwzględny zakaz podejmowania działań odwetowych, a także prób lub gróźb zastosowania takich działań wobec sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej z sygnalistą.
2. Do kwestii związanej z zakazem działań odwetowych i środków ochrony, zastosowanie mają przepisy Rozdziału 2 Ustawy.

Rozdział IX **Zgłoszenia zewnętrzne**

§ 26

1. Informacja o naruszeniu prawa w formie ustnej lub pisemnej może być w każdym przypadku zgłoszona również do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, z pominięciem niniejszej procedury zgłoszeń wewnętrznych – bez dokonania zgłoszenia wewnętrznego³.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny, którzy następnie podejmują czynności określone w procedurze przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych.
3. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organ publiczny są odrębnymi administratorami w zakresie danych osobowych podanych w zgłoszeniu zewnętrznym, które zostało przyjęte przez te organy.
4. Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organ publiczny na swoich stronach w Biuletynie Informacji Publicznej w oddzielnej, łatwo identyfikowalnej i dostępnej sekcji udostępniają w sposób zrozumiały dla sygnalisty niezbędne informacje, w tym także na temat sposobu dokonywania zgłoszenia zewnętrznego z uwzględnieniem danych kontaktowych umożliwiających jego dokonanie.
5. Organem publicznym właściwym do przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego dotyczącego naruszenia prawa przez służby specjalne, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. *o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*, jest Prezes Rady Ministrów albo Minister – Koordynator Służb Specjalnych, w przypadku jego powołania.

KOMENDANT POWIATOWY POLICJI
w Makowie Mazowieckim

podinsp. Andrzej Dziadak

---

³ przepisy odnoszące się do „zgłoszeń zewnętrznych” wchodzi w życie z dniem 25 grudnia 2024r. – zgodnie z ar. 64 Ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów

.....
imię i nazwisko składającego oświadczenie

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI

Ja niżej podpisana/y zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy danych osobowych oraz wszelkich informacji, do których mam lub będę miał/a dostęp w związku z upoważnieniem mnie przez Komendanta Powiatowego Policji w Makowie Mazowieckim do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych, podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowania

o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych w tym do prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych*.

Oświadczam, iż nie jestem w jakikolwiek sposób negatywnie zaangażowany w działanie lub zaniechanie stanowiące przedmiot zgłoszenia, a także nie pozostaje w relacji podległości służbowej z osobami, których dotyczy zgłoszenie.

Stwierdzam, że znana jest mi definicja danych osobowych w rozumieniu art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L.2016.119.1), w myśl której „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”) - możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

Stwierdzam także, że zostałam/em zaznajomiona/y z politykami i procedurami ochrony danych osobowych, a także z wewnętrzną procedurę zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim - obowiązującymi w KPP w Makowie Mazowieckim i zobowiązuje się do przestrzegania zasad w nich zawartych.

W przypadku stwierdzenia naruszenia zabezpieczeń danych osobowych zobowiązuje się niezwłocznie powiadomić o tym administratora danych osobowych.

Zobowiązuje się do zachowania wszelkich informacji chronionych, do których otrzymam dostęp, a także metod ich zabezpieczeń w poufności, także po ustaniu upoważnienia oraz po ustaniu stosunku pracy/służby lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywałem tę pracę/służbę.

Oświadczam, że wykonując swoje obowiązki zapewnię należyłą poufność danych sygnalisty oraz danych zawartych w zgłoszeniach, w szczególności stosując pseudonimizację podczas rozpatrywania zgłoszenia, aby zapewnić należyłą ochronę sygnalisty. Zasadę poufności i pseudonimizacji będę stosować także w odniesieniu do danych osób, zawartych w zgłoszeniu, w celu umożliwienia skutecznego przeprowadzenia działań następczych.

.....
imię i nazwisko składającego oświadczenia

*niewłaściwe skreślić

Formularz zgłoszenia wewnętrznego w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim

Data sporządzenia: .....

Zgłoszenie imienne:

Imię i nazwisko: .....

Dane kontaktowe: .....

Jakiego obszaru naruszenia prawa dotyczy Twoje zgłoszenie?

- działania o charakterze korupcyjnym,
- działania z zakresu zamówień publicznych,
- działania z zakresu ochrony prywatności i danych osobowych, bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych,
- inne

Treść zgłoszenia:

Opisz szczegółowo swoje podejrzenia oraz okoliczności ich zajścia zgodnie z wiedzą, którą posiadasz:

- *Podaj datę i miejsce zaistnienia naruszenia prawa lub datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu prawa (wskazanie kontekstu związanym z pracą/służbą).*
- *Opisz konkretną sytuację lub okoliczności stwarzające możliwość wystąpienia naruszenia prawa.*
- *Wskaz podmiot, którego dotyczy zgłoszenie.*
- *Wskaz ewentualnych świadków naruszenia prawa.*
- *Wskaz wszystkie dowody i informacje jakimi dysponujesz, a które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania zgłoszenia.*
- *Wskaz preferowany sposób kontaktu zwrótnego.*
- *Czy powiadomiłeś już kogoś o tej sprawie? Napisz kto to był (np. osoby w KPP, media, inne władze).*
- *Jakie skutki spowodowały lub mogą spowodować opisanie przez Ciebie naruszenia prawa?*

Oświadczenie osoby dokonującej zgłoszenia:

Oświadczam, że dokonując niniejszego zgłoszenia:

- 1) działam w dobrej wierze,
- 2) posiadam uzasadnione przekonanie, że zawarte w ujawnionej informacji zarzuty są prawdziwe,
- 3) nie dokonuję ujawnienia w celu osiągnięcia korzyści,
- 4) ujawnione informacje są zgodne ze stanem mojej wiedzy i ujawniłem wszystkie znane mi fakty i okoliczności dotyczące przedmiotu zgłoszenia,
- 5) znana jest mi wewnętrzna procedura zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.

.....
data i czytelny podpis
osoby dokonującej zgłoszenia

**KLAUZULA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH
SYGNALISTY W ZWIĄZKU ZE ZGŁOSZENIEM NAURSZENIA
w KPP W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

W związku z otrzymanym zgłoszeniem naruszenia przepisów prawa, wypełniając obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 Rozporządzenia PEiR (UE) nr 2016/679 (RODO), informujemy, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim, Kontakt: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim ul Łąkowa 3 06-200 Maków Mazowiecki.
2. Może Pani/Pan kontaktować się w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych z Administratorem z wykorzystaniem powyższych danych teleadresowych lub z wyznaczonym u Administratora inspektorem ochrony danych na adres e-mail: Może Pani/Pan kontaktować się w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych z Administratorem z wykorzystaniem powyższych danych teleadresowych lub z wyznaczonym u Administratora inspektorem ochrony danych na adres e-mail: iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 236, lub zastępcą inspektora danych osobowych iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 254.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu przyjęcia zgłoszenia oraz przeprowadzania działań następczych, na podstawie obowiązku prawnego, jakiemu podlega Administrator w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 14 czerwca 2024r. o ochronie sygnalistów.
4. Administrator zapewnia poufność Pani/Pana danych, w związku z otrzymanym zgłoszeniem.
5. Pani/Pana dane osobowe, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom (tzn. osobom spoza zespołu odpowiedzialnego za prowadzenie postępowania w zgłoszonej sprawie), chyba że za Pani/Pana wyrażną zgodą.
6. **Szczególne przypadki, gdy może dojść do ujawnienia danych:**
W związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania Pani/Panu prawa do obrony, może dojść do ujawnienia Pani/Pana danych, gdy takie działanie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa. Przed dokonaniem takiego ujawnienia, właściwy organ publiczny lub właściwy sąd powiadomi Panią/Pana, przesyłając w postaci papierowej lub elektronicznej wyjaśnienie powodów ujawnienia danych osobowych. Powiadomienie nie jest przekazywane, jeżeli może zagrozić postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu, lub sądowemu.
7. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie lub zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.
8. Posiada Pani/Pan prawo żądania dostępu do swoich danych osobowych, a także ich sprostowania (poprawiania). Przysługuje Pani/Panu także prawo do żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także sprzeciwu na przetwarzanie, przy czym przysługuje ono jedynie w sytuacji, jeżeli dalsze przetwarzanie nie jest niezbędne do wywiązania się przez Administratora z obowiązku prawnego i nie występują inne nadrzędne prawne podstawy przetwarzania.
9. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi na realizowane przez Administratora przetwarzanie do Prezesa UODO (uodo.gov.pl).
10. Podanie danych jest warunkiem koniecznym do procedowania zgłoszenia, gdyż tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo nie podlega procedowaniu w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.
11. Pani/Pana dane nie będą udostępnione do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
12. Pani/Pana dane nie będą podlegały profilowaniu lub zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji.
13. **Kontakt do Rzecznika Praw Obywatelskich**
Do Rzecznika Praw Obywatelskich może się zgłosić każdy, kto uważa, że państwo naruszyło jego prawa, że jest nierówno traktowany.
Informacyjna linia obywatelska: 800 676 676, e-mail biurorzecznika@brpo.gov.pl,
Adres korespondencyjny: Biuro RPO, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa.
Istnieje także możliwość przekazania zgłoszenia w języku migowym, anonimowo poprzez formularz kontaktowy na stronie lub osobiście w jednym z oddziałów.

KOMENDANT POWIATOWY POLICJI
w MAKOWIE MAZOWIECKIM

Maków Mazowiecki .....

UPOWAŻNIENIE

nr .....

Do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych/podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia wewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych, w tym do prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych* upoważniam:

.....
.....
(imię, nazwisko i stanowisko służbowe)

Upoważnienie obejmuje prawo do przetwarzania danych sygnalistów oraz osób wskazanych w zgłoszeniach przekazywanych przez sygnalistów w zakresie niezbędnym do realizacji wewnętrznej procedury zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.

Wskazane czynności będą realizowane z wykorzystaniem sprzętu oraz narzędzi udostępnionych przez administratora. Upoważnienie obejmuje zbieranie danych, wgląd do danych, kopiowanie, przesyłanie, stosowanie pseudonimizacji, niszczenie po ustaniu przydatności.

Upoważnienie ważne jest: na okres procedowania sprawy, w związku którą zostało ono wydane/bezterminowo*.

.....
(pieczętka i podpis osoby wydającej upoważnienie)

(okrągła pieczęć organu)

*niepotrzebne skreślić

KOMENDANT POWIATOWY POLICJI
w MAKOWIE MAZOWIECKIM

Maków Mazowiecki .....

UPOWAŻNIENIE

nr .....
(numer sprawy)

Do uczestniczenia w procesie weryfikacji zgłoszenia, w procesie działań następczych, o których mowa w procedurze zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych upoważniam:

.....
.....
(imię, nazwisko i stanowisko służbowe)

Upoważnienie ważne jest na okres procedowania sprawy, w związku z którą zostało ono wydane.

.....
(pieczęć i podpis osoby wydającej upoważnienie)

(okrągła pieczęć organu)

01/28/2017 10:00 AM

01/28/2017 10:00 AM

01/28/2017

01/28/2017

**Rejestr zgłoszeń wewnętrznych w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim
za rok .....**

l.p.	Data dokonania zgłoszenia wewnętrznego	Dane osobowe zgłaszającego	Adres do kontaktu zgłaszającego	Dane osobowe osoby, której dot. zgłoszenie	Informacja o podjętych działaniach następczych	Data zakończenia sprawy	Podpis osoby dokonującej wpisu

**KLAUZULA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH
SYGNALISTY W ZWIĄZKU ZE ZGŁOSZENIEM NAURSZENIA
W KPP w MAKOWIE MAZOWIECKIM**

W związku z otrzymanym zgłoszeniem naruszenia przepisów prawa, wypełniając obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 rozporządzenia PEiR (UE) nr 2016/679 (RODO), informujemy, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim, Kontakt: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim, ul. Łakowa 3 06-200 Maków Mazowiecki
2. Może Pani/Pan kontaktować się w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych z Administratorem z wykorzystaniem powyższych danych teleadresowych lub z wyznaczonym u Administratora inspektorem ochrony danych na adres e-mail: : iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 236, lub zastępcą inspektora danych osobowych iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 254.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu przyjęcia zgłoszenia oraz przeprowadzania działań następczych, na podstawie obowiązku prawnego, jakiemu podlega Administrator w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 14 czerwca 2024r. o ochronie sygnalistów.
4. Administrator zapewnia poufność Pani/Pana danych, w związku z otrzymanym zgłoszeniem.
5. Pani/Pana dane osobowe, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom (tzn. osobom spoza zespołu odpowiedzialnego za prowadzenie postępowania w zgłoszonej sprawie), chyba że za Pani/Pana wyrażną zgodą.
6. **Szczególne przypadki, gdy może dojść do ujawnienia danych:**
W związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania Pani/Panu prawa do obrony, może dojść do ujawnienia Pani/Pana danych, gdy takie działanie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa. Przed dokonaniem takiego ujawnienia, właściwy organ publiczny lub właściwy sąd powiadomi Panią/Pana, przesyłając w postaci papierowej lub elektronicznej wyjaśnienie powodów ujawnienia danych osobowych. Powiadomienie nie jest przekazywane, jeżeli może zagrozić postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu, lub sądowemu.
7. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie lub zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.
8. Posiada Pani/Pan prawo żądania dostępu do swoich danych osobowych, a także ich sprostowania (poprawiania). Przysługuje Pani/Panu także prawo do żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także sprzeciwu na przetwarzanie, przy czym przysługuje ono jedynie w sytuacji, jeżeli dalsze przetwarzanie nie jest niezbędne do wywiązania się przez Administratora z obowiązku prawnego i nie występują inne nadrzędne prawne podstawy przetwarzania.
9. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi na realizowane przez Administratora przetwarzanie do Prezesa UODO (uodo.gov.pl).
10. Podanie danych jest warunkiem koniecznym do procedowania zgłoszenia, gdyż tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo nie podlega procedowaniu w Komendzie Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim.
11. Pani/Pana dane nie będą udostępnione do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
12. Pani/Pana dane nie będą podlegały profilowaniu lub zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji.
13. **Kontakt do Rzecznika Praw Obywatelskich**
Do Rzecznika Praw Obywatelskich może się zgłosić każdy, kto uważa, że państwo naruszyło jego prawa, że jest nierówno traktowany.
Informacyjna linia obywatelska: 800 676 676, e-mail biurorzecznika@brpo.gov.pl,
Adres korespondencyjny: Biuro RPO, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa. Istnieje także możliwość przekazania zgłoszenia w języku migowym, anonimowo poprzez formularz kontaktowy na stronie lub osobiście w jednym z oddziałów.

**KLAUZULA INFORMACYJNA DLA OSÓB, KTÓRYCH DANE ZOSTAŁY POZYSKANE
W ZWIĄZKU ZE ZGŁOSZENIEM NARUSZENIA W KOMENDZIE POWIATOWEJ POLICJI
w MAKOWIE MAZOWIECKIM**

W związku z otrzymanym zgłoszeniem naruszenia przepisów prawa, wypełniając obowiązek informacyjny wynikający z art. 14 rozporządzenia PEiR (UE) nr 2016/679 (RODO), informujemy, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim, Kontakt: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim, ul. Łąkowa 3 06-200 Maków Mazowiecki
2. Może Pani/Pan kontaktować się w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych z Administratorem z wykorzystaniem powyższych danych teleadresowych lub z wyznaczonym u Administratora inspektorem ochrony danych na adres e-mail: Może Pani/Pan kontaktować się w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych z Administratorem z wykorzystaniem powyższych danych teleadresowych lub z wyznaczonym u Administratora inspektorem ochrony danych na adres e-mail: : iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 236, lub zastępcą inspektora danych osobowych iod.kppmakowmaz@ra.policja.gov.pl telefon: 47 70 47 254.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. z 2016r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.) - dalej RODO – obowiązek administratora, w związku z przepisami Ustawy z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928), w celu realizacji zadań związanych z obsługą zgłoszeń wewnętrznych.
4. Administrator będzie przetwarzać następujące kategorie Pani/Pana danych osobowych: wskazane w zgłoszeniu sygnalisty:.....

/należy uzupełnić zgodnie ze stanem faktycznym/

- jako dane osobowe tzw. osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu.

5. Pani/Pana dane osobowe zostały podane przez sygnalistę, tj.

.....
/należy podać dane sygnalisty, jeżeli sygnalista wyraził zgodę na ujawnienie tożsamości lub jeśli sygnalista nie spełnił wymogów określonych w art. 6 ustawy o ochronie sygnalistów/

6. Pani/Pana dane osobowe będą udostępniane wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa.
7. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
8. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych, z zastrzeżeniem, że Przepisu art. 15 ust. 1 lit. g RODO w zakresie przekazania informacji o źródle pozyskania danych osobowych nie stosuje się chyba, że sygnalista nie spełnia warunków wskazanych w art. 6 albo wyraził wyraźną zgodę na takie przekazanie. Posiada Pani/Pan prawo sprostowania danych osobowych, usunięcia w przypadkach przewidzianych przepisami prawa oraz ograniczenia przetwarzania.
9. Posiada Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego - Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeżeli uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących, narusza przepisy o ochronie danych osobowych.
10. Podanie Pani/Pana danych osobowych jest dobrowolne (w zgłoszeniu sygnalisty).
11. Dane osobowe nie będą podlegały profilowaniu, ani na podstawie tych danych, nie będą podejmowane decyzje w sposób zautomatyzowany.
12. **Kontakt do Rzecznika Praw Obywatelskich**
Do Rzecznika Praw Obywatelskich może się zgłosić każdy, kto uważa, że państwo naruszyło jego prawa, że jest nierówno traktowany.

Informacyjna linia obywatelska: 800 676 676, e-mail biurorzecznika@brpo.gov.pl,

Adres korespondencyjny: Biuro RPO, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa. Istnieje także możliwość przekazania zgłoszenia w języku migowym, anonimowo poprzez formularz kontaktowy na stronie lub osobiście w jednym z oddziałów.

